

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Скопје, 31 август 2021 година

Соопштение за печат

Позначајни движења кај останатите финансиски институции^{1,2} (ОФИ): втор квартал на 2021 година

- Вкупните средства на финансиските институции (ОФИ) изнесуваат **152.572 милиони денари во вториот квартал на 2021 година**, што претставува раст од 6,363 милиони денари на квартална основа. Во рамки на **структурата на средствата на ОФИ**, најголемо учество и понатаму имаат пензиските фондови со 65,2%, а по нив следуваат осигурителните друштва, со учество од 18,9%.
- **Овој квартал** продолжи трендот на раст на вкупните средства на останатите финансиски институции (ОФИ), кои остварија **зголемување на квартална и годишна основа од 4,4% и 16,8%, соодветно**. Средствата на пензиските фондови се главниот двигател на кварталниот и годишниот раст на вкупните средства на ОФИ, при дополнителен придонес и на останатите потсектори на ОФИ.

Табела 1. Вкупни средства/обврски на ОФИ³

	Кв.2 2020	Кв.1 2021	Кв.2 2021	Квартални промени		Годишни промени		Структура (Вкупно ОФИ)
				Кв.2 2021/Кв.1 2021		Кв.2 2021/Кв.2 2020		
	Состојби, во милиони денари			милиони денари	%	милиони денари	%	%
1. Останати финансиски институции	130,589	146,209	152,572	6,363	4.4	21,983	16.8	100
1.1 Осигурителни друштва	27,342	27,644	28,824	1,180	4.3	1,482	5.4	18.9
1.2 Пензиски фондови	81,548	94,888	99,423	4,535	4.8	17,875	21.9	65.2
1.3 Инвестициски фондови	9,585	9,660	10,087	427	4.4	502	5.2	6.6
1.4 Други ОФИ	12,114	14,016	14,238	222	1.6	2,124	17.5	9.3
1.4.1 Финансиски друштва	4,411	5,726	5,873	148	2.6	1462	33.1	3.8
1.4.2 Лизинг друштва	5,959	6,401	6,478	78	1.2	519	8.7	4.2
1.4.3 Друштва за управување со пензиски и инвестициски фондови	1,743	1,890	1,887	-4	-0.2	143	8.2	1.2

Извор: НБРСМ.

¹ Во останатите финансиски институции се вклучени: инвестициските фондови, пензиските фондови, осигурителните друштва, друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

² Во август 2018 година е направена ревизија на податоците за првиот квартал на 2018 година заради примената на нова методологија согласно со новиот Прирачник и новото Упатство за монетарна и финансиска статистика на ММФ од 2016 година. Клучни се две промени. Првата се однесува на промената на третманот на финансиските инструменти деноминирани во денари со валутна клаузула, коишто согласно со новата методологија од категоријата „денари“ се прераспределени во категоријата „странска валута“. Втората промена е во прикажувањето на исправката на вредноста на финансиските инструменти, којашто наместо во капиталот се прикажува во рамки на категоријата „останати обврски“. За повеќе информации види на следнава врска:

http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf.

³ За потребите на ова соопштение, во категоријата „Други ОФИ“ се опфатени: друштвата за управување со инвестициските фондови и друштвата за управување со пензиските фондови, финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- **Најголемиот дел од средствата на ОФИ** се пласирани во должнички хартии од вредност⁴ (учество од 49,1%), сопственички хартии од вредност (учество од 24,6%) и валути и депозити (учество од 12,5%). **Обврските на ОФИ** најмногу произлегуваат од техничките резерви на осигурување⁵, како и од капиталните сметки⁶ (учество од 56,2% и 35,3%, соодветно).

Табела 2. Средства/обврски на ОФИ, по потсектори и по финансиски инструменти, кв. 2 2021

	Вкупно ОФИ		Пензиски фондови		Осигурителни друштва		Инвестициски фондови		Други ОФИ	
	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)	состојба (во мил. ден.)	учество (во %)
Вкупни средства	152,572		99,423		28,824		10,087		14,238	
Валути и депозити	19,089	12.5	8,507	8.6	6,260	21.7	3,288	32.6	1,033	7.3
Хартии од вредност различни од акции	74,859	49.1	59,268	59.6	11,723	40.7	2,940	29.1	929	6.5
Кредити	10,234	6.7	0	-	180	0.6	8	0.1	10,046	70.6
Акции и останат сопственички капитал	37,478	24.6	31,605	31.8	1,931	6.7	3,835	38.0	106	0.7
Технички резерви на осигурување	2,265	1.5	0	-	2,265	7.9	0	-	0	-
Финансиски деривати	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Останати средства	5,642	3.7	44	0.0	5,033	17.5	15	0.1	550	3.9
Нефинансиски средства	3,004	2.0	0	-	1,430	5.0	0	-	1,574	11.1
Вкупни обврски	152,572		99,423		28,824		10,087		14,238	
Кредити	7,417	4.9	0	-	0	0.0	0	-	7,417	52.1
Технички резерви на осигурување	85,747	56.2	68,386	68.8	17,361	60.2	0	-	0	-
Финансиски деривати	0	-	0	-	0	-	0	-	0	-
Останати обврски	5,599	3.7	166	0.2	3,063	10.6	77	0.8	2,293	16.1
Капитални сметки	53,809	35.3	30,872	31.1	8,399	29.1	10,009	99.2	4,528	31.8

Извор: НБРСМ.

- Кварталниот и годишен раст на средствата на ОФИ, **анализирано по инструменти**, во најголем дел произлегува од зголемените вложувања во должнички и сопственички хартии од вредност. На страната на обврските, главен двигател на растот на квартална и годишна основа се капиталните сметки и техничките резерви на осигурување.

⁴ Должничките хартии од вредност (ДХВ) се однесуваат на хартиите од вредност различни од акции согласно со меѓународната класификација на финансиските инструменти, како што е објавено во билансите и прегледите на останатите финансиски институции.

⁵ Техничките резерви на осигурување содржат: нето-капитал на домаќинствата во резерви од животно осигурување, нето-капитал на домаќинствата во пензиските фондови и претплатени премии и резерви наспроти книговодственото побарување (неживотното осигурување).

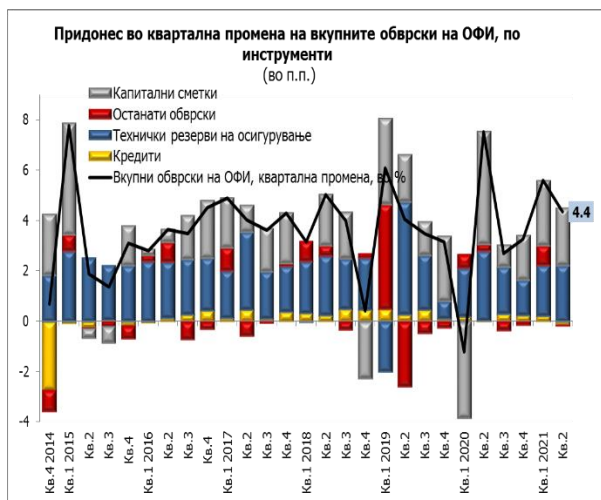
⁶ Капиталните сметки ги опфаќаат: сопственичките вложувања, задржаната добивка, добивката од тековната година, општата и посебната резерва и вредносните приспособувања.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

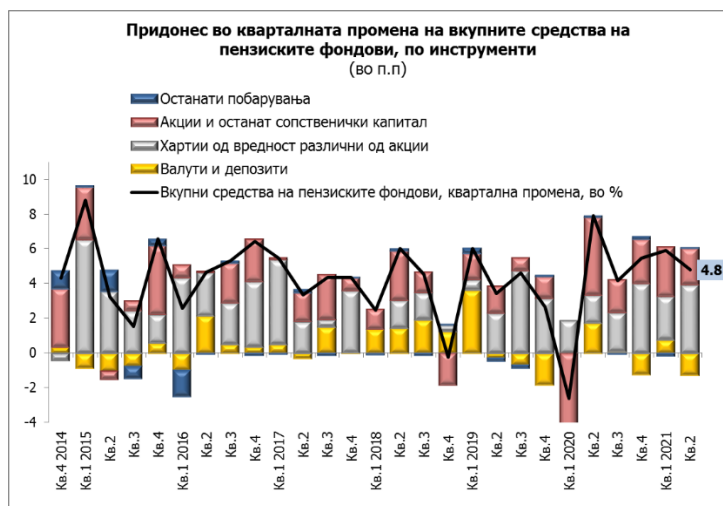

Извор: НБРСМ.

Позначајни движења кај ОФИ, по видови институции

- Во вториот квартал од 2021 година, **средствата на пензиските фондови (задолжителни и доброволни)** се зголемени за 4,8% и 21,9% на квартално и годишно ниво, соодветно. Гледано по инструменти, растот на квартална и годишна основа во поголем дел е резултат на повисоките вложувања во должнички хартии од вредност, при позитивен придонес и на вложувањата во сопственички хартии од вредност, а во услови на забележан пад кај валутите и депозитите. На страната на обврските, растот по двете основи е одраз на зголемените технички резерви и капиталните сметки, коишто имаат речиси еднаков придонес.

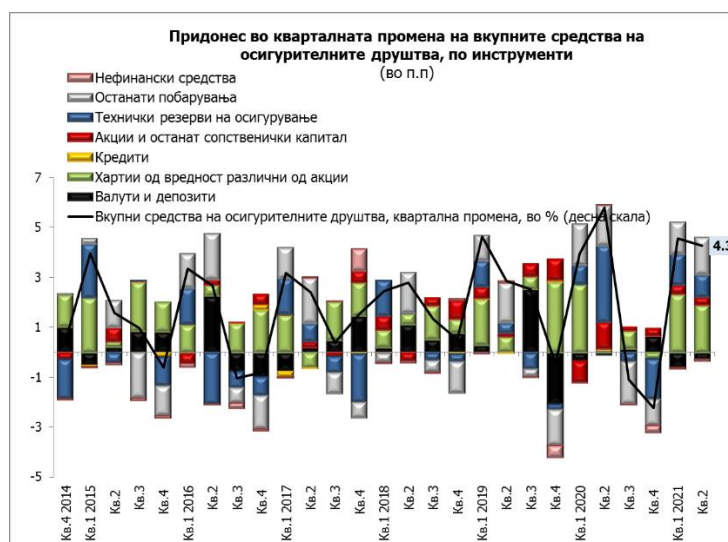

Извор: НБРСМ.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

- На крајот на јуни 2021 година, кај **вкупните средства на осигурителните друштва**⁷ е остварен квартален и годишен раст од 4,3% и 5,4%, соодветно, главно поради вложувањата во должнички хартии од вредност. Кон кварталниот раст дополнително придонесоа и останатите побарувања и техничките резерви на осигурување, додека кон годишниот раст позитивен придонес имаат и сопственичките хартии од вредност. На страната на обврските, главен носител на кварталниот раст се техничките резерви на осигурување, при помал позитивен придонес и на капиталните сметки, додека годишниот раст пред сè е резултат на техничките резерви на осигурување.

- **Вкупните средства на инвестициските фондови**^{8,9}, во вториот квартал на 2021 година бележат квартален раст од 4,4%, со доминантен придонес кон растот на вложувањата во сопственички хартии од вредност. Годишната стапка на раст изнесува 5,2% и главно произлегува од зголемените вложувања во сопственички и должнички хартии од вредност, во услови на намалени валуты и депозити. На страната на обврските, кварталниот и годишниот раст во целост произлегува од зголемувањето кај капиталните сметки.

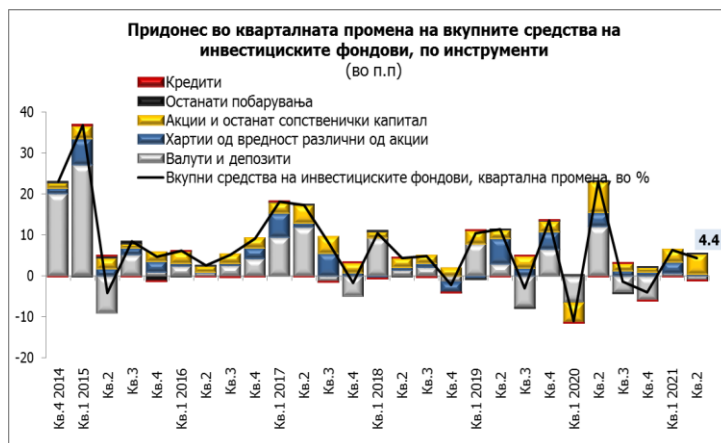
⁷ НБРСМ тековно ја известуваат сите шеснаесет осигурителни друштва коишто се вклучени во регистарот на Агенцијата за супервизија на осигурувањето (АСО), од кои единаесет за неживотно осигурување и пет за животно осигурување.

⁸ Во регистарот на Комисијата за хартии од вредност (КХВ), тековно се опфатени дваесет отворени и единаесет приватни инвестициски фондови, при што НБРСМ ја известуваат дваесет и девет фонда.

⁹ Заклучно со вториот квартал на 2021 година во сериите на податоци се вклучени два нови инвестициски фонда.

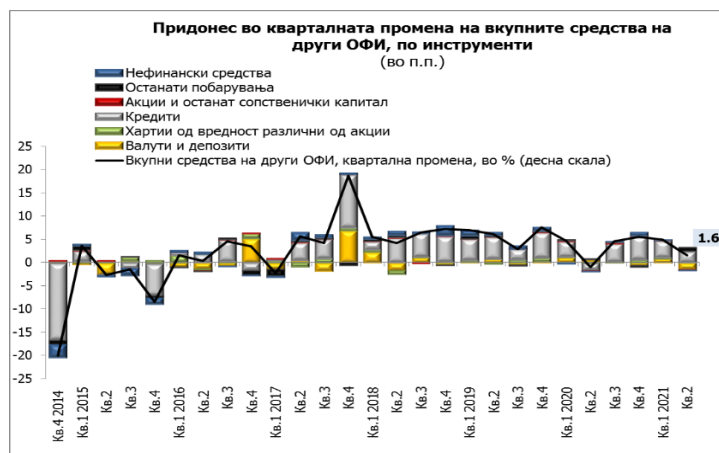

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Извор: НБРСМ.

- Овој квартал, **вкупните средства на другите ОФИ**^{10,11,12} забележаа квартална и годишна нагорна промена од 1,6% и 17,5%, соодветно. На крајот на јуни 2021 година, кредитната активност на финансиските и друштвата за лизинг изнесува 10.030 милиони денари и забележа раст од 3,3% на квартална основа. Кварталниот раст во поголем дел произлегува од зголеменото кредитирање на друштвата за лизинг, при раст и на кредитите одобрени од финансиските друштва. Годишниот раст од 23,5%, пред сè се должи на зголеменото кредитирање на финансиските друштва. Кај обврските, растот на квартална основа во најголем дел се должи на зголемените капитални сметки, додека годишниот раст покрај растот кај капиталните сметки се должи и на растот на зголемените обврски врз основа на кредити.

Извор: НБРСМ.

¹⁰ Почнувајќи од првиот квартал на 2014 година, вклучени се податоците за новите известувачи финансиските друштва и друштвата даватели на финансиски лизинг. Во податоците тековно се опфатени дваесет и осум финансиски друштва и седум друштва даватели на финансиски лизинг.

¹¹ Во четвртиот квартал на 2017 година во сериите податоци е вклучено ново финансиско друштво (штедилница којашто се пререгирира во финансиско друштво), промена којашто има влијание врз годишните стапки на промена.

¹² Заклучно со вториот квартал на 2021 година во сериите на податоци се вклучени две нови финансиски друштва.

Народна банка на Република Северна Македонија Дирекција за статистика

Ревизии на податоци

Податоците за движењата кај ОФИ во ова соопштение содржат ревизии на податоците за периодот од вториот квартал 2020 година до првиот квартал од 2021 година, поради добивање нови, коригирани информации и податоци од известувачите. Овие ревизии не предизвикаа значителни промени кај претходно објавените податоци и главно произлегуваат од подоброениот опфат и квалитет на известувањата.

Придружни информации

Временски серии податоци: Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции <http://nbrm.mk/ns-newsarticle-bilans-i-pregledi-na-finansiskite-institucii-kvartalni-podatoci.nspх>

Методолошки објаснувања:

http://nbrm.mk/content/statistika/Monetarna%20statistika/metodologija/Metodologija_monetarna_07_2018_mak.pdf

Информација за методолошки измени во монетарната статистика, статистиката на останатите финансиски институции и статистиката на каматните стапки: http://www.nbrm.mk/content/statistika/informacii/Informacija_za_promeni_vo_monetarnata_statistika_mk.pdf

Следни објавувања: Календар на објавување податоци

http://www.nbrm.mk/content/statistika/kalendar/Kalendar_na_objavuvanje_podatoci.pdf

Квартални податоци за средствата и обврските на финансиските институции: 30 ноември 2021 година (референтен пресек заклучно со трет квартал на 2021 година).

За новинарски прашања, ве молиме контактирајте со лицата од Кабинетот на гувернерот.

За подетални информации во врска со објавените статистички податоци, побарајте нè на: contact.statistika@nbrm.mk или на телефонскиот број 02 3215 181 локал 116 (или 112/ 110/ 108).